

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
2. การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
3. การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
4. การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นพื้นฐานสำคัญ ที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยได้รับการจัดลำดับความสำคัญอยู่ในกลุ่มที่สอง ซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

ภาษาอังกฤษได้รับการกำหนดให้เรียนในทุกชั้น โดยสถานศึกษาสามารถจัดเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียน และจัดเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ที่มีความลึกและเข้มข้น หรือรายวิชาใหม่ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 2 ขึ้นไป ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น และภาษาเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เขมร พม่า ยาวี มาเลย์ ฯลฯ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา ที่จัดทำเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

ลักษณะเฉพาะ

การเรียนภาษาต่างประเทศ ไม่ได้เรียนภาษาเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่เรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในชีวิตประจำวัน และชีวิตการทำงาน การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาได้ถูกต้อง คล่องแคล่วและเหมาะสมนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษา ดังนั้นการเรียนภาษาที่ดี ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มากที่สุด ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การจัด

กระบวนการเรียนการสอนต้องให้สอดคล้องกันธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของภาษา ควรจัดกิจกรรมให้หลากหลาย ทั้งกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษา และกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้รู้วิธีการเรียนภาษาด้วยตนเองควบคู่ไปด้วย อันจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนที่พึ่งตนเองได้ (Learner - independence) และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ในการเรียนวิชาอื่น ๆ ในการศึกษาต่อ รวมทั้งในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นจุดหมายสำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการเรียนรู้

โครงสร้างของหลักสูตรภาษาต่างประเทศ

กำหนดตามลำดับความสามารถทางภาษาและพัฒนาการของผู้เรียน (Proficiency-Based) เป็นสำคัญ โดยจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

1. ช่วงชั้น ป.1 - 3 ระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory level)
2. ช่วงชั้น ป.4 - 6 ระดับต้น (Beginner level)
3. ช่วงชั้น ม.1 - 3 ระดับกำลังพัฒนา (Developing level)
4. ช่วงชั้น ม.4 - 6 ระดับก้าวหน้า (Expanding level)

วิสัยทัศน์

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคาดหวังว่า เมื่อผู้เรียนภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ผู้เรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับสูงขึ้นรวมทั้งมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทย ไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพได้ตามที่คาดหวังดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ผู้เรียนพึงมีเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีแล้ว ไว้เป็นกรอบสำหรับแต่ละช่วงชั้น

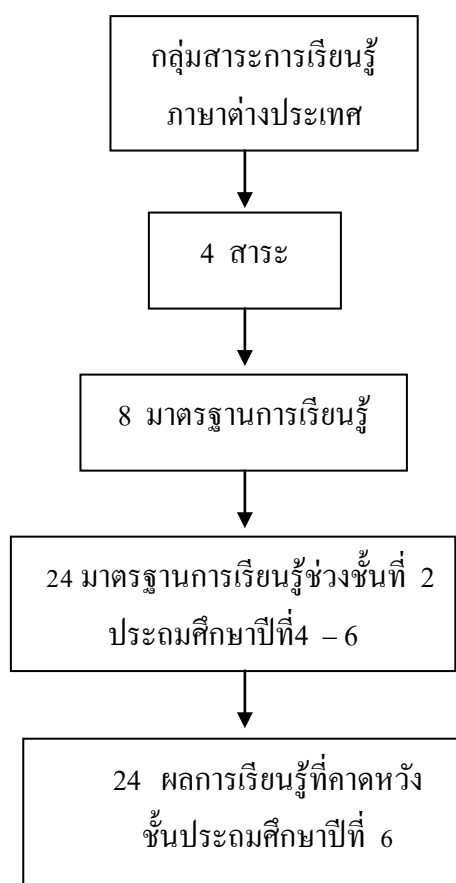
สำหรับคุณภาพของผู้เรียนช่วงชั้นที่ 2 (จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) คือ

1. เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศ แลกเปลี่ยนและนำเสนอข้อมูลข่าวสาร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อมในชุมชน
2. มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศเน้นการฟัง – พูด - อ่าน ตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่าง

และเน้นทางการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ - ขาย ลมฟ้า อากาศ ภายใน วงคำศัพท์ ประมาณ 1,050 - 1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)

3. ใช้ประโยคเดี่ยว และประโยคผสม สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ
4. เข้าใจข้อความที่เป็นความเรียง และไม่ใช้ความเรียงในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในบริบทที่หลากหลาย
5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษาและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามบริบทของข้อความที่พบตามระดับชั้น
6. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ นำเสนอและสืบค้นข้อมูลความรู้ในสาระการเรียนรู้อื่นที่เรียนตามความสนใจและระดับชั้น
7. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศในห้องเรียน และในโรงเรียนในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และเพื่อความเพลิดเพลิน (กรมวิชาการ, 2545 หน้า 2-3)

องค์ประกอบของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศ ช่วงชั้นที่ 2

สาระของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้มาตรฐานเป็นตัวกำหนดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามจุดหมายของหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งตามสาระหลัก ดังนี้

1. สาระ

สาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หมายถึง องค์ความรู้ที่เป็นสากลสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย สาระด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication) หมายถึง การใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยน นำเสนอข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็น เจตคติ อารมณ์ และความรู้สึกในเรื่องต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม (Cultures) หมายถึง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ พฤติกรรมทางสังคม ค่านิยม และความเชื่อที่แสดงออกทางภาษา

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (Connections) หมายถึง ความสามารถทางภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ที่สัมพันธ์กับกลุ่มสาระอื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก (communities) หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศภายในชุมชน และเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยกำหนดจากสาระหลักทั้งสิ้น ประกอบด้วย

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ค 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็น แสดงความรู้สึก โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ต 1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็น และความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมีสุนทรียภาพ

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือและการอยู่ร่วมกันในสังคม

3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นตัวบ่งชี้ การเรียนรู้ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เมื่อเรียนจบช่วงชั้นที่ 2 แล้วนักเรียนควรรู้อะไร และสามารถทำอะไรได้ เป็นการบอกรายละเอียดและเป็นกรอบในการจัดสาระการเรียนรู้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ต 1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียนและสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็น และความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมีสุนทรียภาพ

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

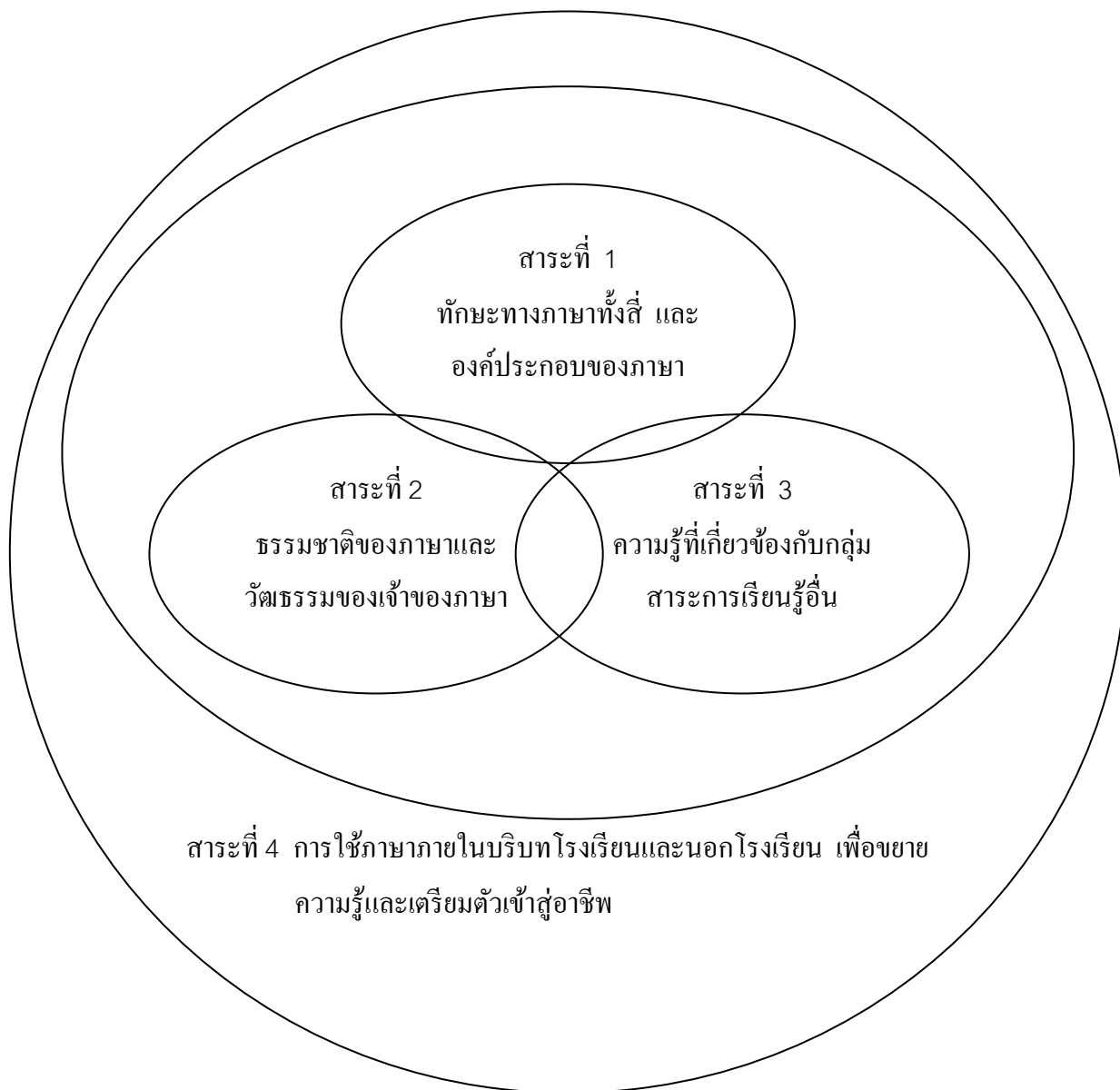
มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

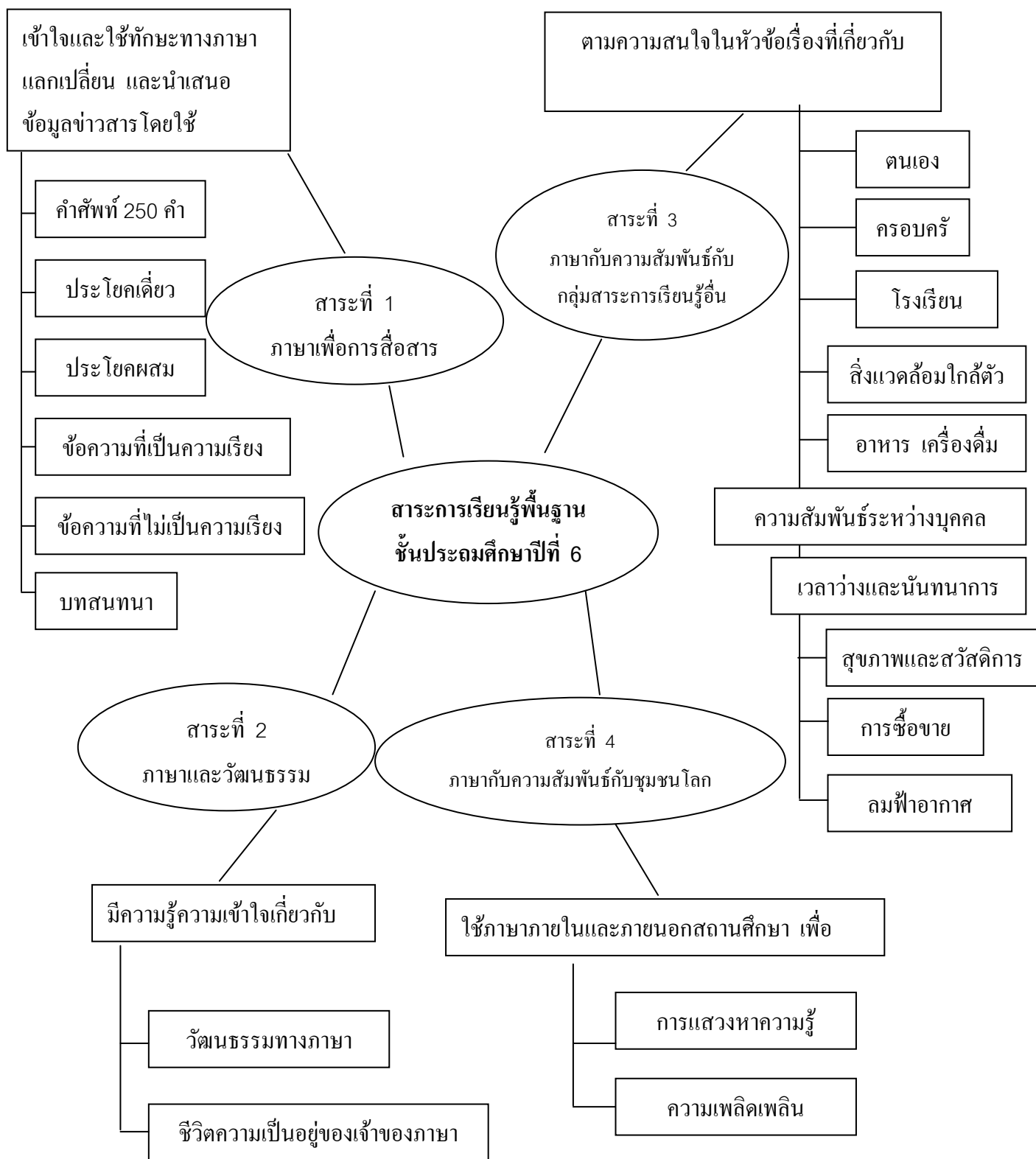
มาตรฐาน ต 4.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษาชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

กรอบมโนทัศน์ (Concept) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ทั้งสี่สาระ (Standards) เป็นกรอบความรู้ที่ต้องบูรณาการไปด้วยกันในการจัดการเรียนการสอน

ภาพที่ 1 กระบวนการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระรายปี

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. เข้าใจคำสั่ง คำขอร้อง ภาษาท่าทางและคำแนะนำในสังคมรอบตัว	- ภาษาท่าทาง ประโยคคำสั่ง คำขอร้องและคำแนะนำ
2. อ่านออกเสียงคำประโยคและข้อความง่าย ๆ ได้ถูกต้อง ตามหลักการออกเสียง	- คำ กลุ่มคำ และประโยค
3. เข้าใจประโยคข้อความสั้นๆ โดยถ่ายโอนเป็นภาพหรือสัญลักษณ์และถ่ายโอนข้อมูลจากภาพหรือสัญลักษณ์เป็นประโยคหรือข้อความสั้นๆ	- หลักการออกเสียง - ประโยคข้อความสั้นๆ - ภาพหรือสัญลักษณ์
4. เข้าใจบทสนทนาเรื่องสั้น เรื่องเล่า และ นิทาน	- บทสนทนา เรื่องสั้น เรื่องเล่า และ นิทาน

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยใช้นวัตกรรมง่าย ๆ และสื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในสถานศึกษา	- ภาษาที่ใช้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
2. ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อแสดง ความต้องการของตน เสนอความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในแหล่ง การเรียนรู้ทั้งใน และนอกสถานศึกษา	- ภาษาที่แสดง ความต้องการของตน ความช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
3. ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อขอและให้ข้อมูลอธิบายเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันและสร้างองค์ความรู้โดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่างๆ	- ภาษาที่ใช้ในการขอข้อมูล - ภาษาที่ใช้ในการอธิบายเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งต่าง ๆ
4. ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อแสดง ความรู้สึกของตนเองและบอกเหตุผลโดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษา และผลจากการฝึกทักษะต่าง ๆ รวมทั้งเลือกวิธีการเรียนภาษาต่างประเทศที่ได้ผล	- ภาษาที่ใช้ในการแสดงความรู้สึกของตนเองและบอกเหตุผล - วิธีการเรียนภาษาอังกฤษ

มาตรฐาน ต 1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็น และความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมีสุนทรียภาพ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. ให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเอง สิ่งแวดล้อม และสังคม ใกล้ตัวด้วยข้อความสั้น ๆ	- ภาษาที่ใช้ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สิ่งแวดล้อมและสิ่งใกล้ตัว
2. นำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้ตัว	- ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้ตัว
3. นำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้ตัวได้อย่างมีวิจารณญาณ	- ภาษาที่ใช้ในการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้ตัว
4. นำเสนอบทเพลงหรือบทกวีที่เป็นที่รู้จักหรือ ข้อมูลจากสื่อประเภทต่าง ๆ ตามความสนใจ ด้วยความสนุกสนาน	- ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอบทเพลงหรือบทกวี

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ค 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. เข้าใจรูปแบบพฤติกรรมและการใช้ถ้อยคำ สำนวนในการติดต่อปฏิสัมพันธ์ตามวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา	- รูปแบบพฤติกรรมและการใช้ถ้อยคำ สำนวน
2. รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณี เทศกาล งาน ฉลองในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	- ขนบธรรมเนียม ประเพณี เทศกาล และ งานฉลอง

มาตรฐาน ค 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษา และ
วัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. เข้าใจความแตกต่างระหว่าง ภาษาต่างประเทศกับภาษาไทยในเรื่องเสียง สระ พยัญชนะ คำ วลี ประโยค และข้อความ ง่ายๆ และนำไปใช้อย่างถูกต้อง	- สระ พยัญชนะ และข้อความง่ายๆ
2. เข้าใจความเหมือนและความแตกต่าง ระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของ ไทยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา และนำไปใช้ อย่างเหมาะสม	- วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา - วัฒนธรรมไทย
3. เห็นประโยชน์ของการรู้ภาษาต่างประเทศ ในการแสวงหาความรู้ความบันเทิงและการเข้า คู่สังคม	- ภาษาที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ ความบันเทิง และการเข้าสู่สังคม
4. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและ วัฒนธรรม	- กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. เข้าใจและถ่ายทอดเนื้อหาสาระภาษาอังกฤษง่าย ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	- ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ
2. เข้าใจและถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เป็นภาษาอังกฤษ	- เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ ตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษาชุมชน และสังคม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. ใช้ภาษาอังกฤษตามสถานการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษาด้วยวิธีการและรูปแบบง่าย ๆ	- ภาษาที่ใช้ตามสถานการณ์ต่างๆ
2. ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับบุคคลภายในสถานศึกษา	- ภาษาที่ใช้สื่อสารกับบุคคล

มาตรฐาน ต 4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในสถานการณ์จำลอง หรือสถานการณ์จริง	- ภาษาที่ใช้สื่อสารเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ
2. ใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเหมาะสม	- ภาษาที่ใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น - ภาษาในการแสดงความคิดเห็น

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

การเรียนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศนั้น นักภาษาศาสตร์ได้เสนอวิธีเรียนไว้ ให้เช่นเดียวกับภาษาแม่ สำหรับคนไทยเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศให้เรียนภาษาอังกฤษโดยวิธีเรียนอย่างเดียวกับภาษาไทย กล่าวคือ เริ่มเรียนทักษะฟังและพูดก่อน ทักษะการอ่านและการเขียน

แนวการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2539 มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารควบคู่กัน 2 ด้าน คือ ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรม และความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยมีแนวหลักดังนี้

1. จัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. จัดการเรียนการสอนภาษาด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ฝึกการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสามารถในการใช้ภาษาได้ในสถานการณ์จริง
3. ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการสื่อสารด้วยการฟัง – พูด ในระดับเตรียมความพร้อม
 - เพิ่มเติมการฝึกฝนการสื่อสารด้วยการอ่าน – เขียน ในระดับอ่านออกเขียนได้ และฝึกฝนการส่งเสริมและรับสารด้วยการฟัง – พูด – อ่าน – เขียน ในการเรียนภาษาอังกฤษระดับมาตรฐานพื้นฐานตอนต้น (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539, หน้า 8) นอกจากนี้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2539 ก, หน้า 577 – 581) ได้ให้หลักการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาไว้ดังนี้
 - 3.1 สอนให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว หรือเกี่ยวกับสิ่ง ที่นักเรียนประสบอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น การสอบถาม การออกคำสั่ง การขอร้อง ฯลฯ
 - 3.2 เน้นการฝึกภาษาแบบที่เจ้าของภาษาใช้ในการสื่อความหมายในชีวิตจริง แต่เป็นภาษาง่าย ๆ สำหรับผู้เริ่มเรียน
 - 3.3 เน้นการฝึกให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้ตั้งแต่ต้น ทั้งในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ในสถานการณ์ที่ใช้จริง และเน้นการสอนให้ทักษะทั้ง 4 สัมพันธ์กันไป
 - 3.4 สอนให้นักเรียนคิดเป็นและมีความคิดสร้างสรรค์
 - 3.5 หาโอกาสให้นักเรียนฝึกภาษาโดยการใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการเรียน
 - 3.6 ในการสอนครูจะต้องสอนให้เนื้อหาเก่าหรือเนื้อหาทบทวนกับเนื้อหาใหม่ มีความสัมพันธ์กันทั้งภายในชั่วโมงเรียนเดียวกัน หรือระหว่างชั่วโมงต่อชั่วโมง
 - 3.7 สอนเนื้อหาโดยใช้กิจกรรมหลายแบบในลักษณะของทักษะสัมพันธ์

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ นอกจากด้านการสอนแล้ว ยังมีแนวทางในการจัดกิจกรรมอื่นประกอบอีก ดังนี้คือ

1. การทำแผนการสอน จะช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาควรทำแผนการสอนระดับบทเรียน โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกฝนการใช้ทักษะทางภาษาทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน ให้สัมพันธ์กัน

2. ครูควรจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ทางภาษาอังกฤษให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ สนใจค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมทางภาษาอังกฤษ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนสนุกสนานได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

3. กิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาอังกฤษ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นพิเศษนอกเวลาเรียนตามความสนใจของนักเรียน และนักเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความสมัครใจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษ ส่งเสริมการแสดงออกของนักเรียนและเพิ่มพูนความรู้ทางวัฒนธรรม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539 ข, หน้า 910)

จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีความสำคัญมากในการที่จะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้ได้ ดังนั้นในการสอนครูต้องทำความเข้าใจหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร รู้จักคัดเลือก สร้าง คัดแปลงกิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งในห้องเรียนในรูปของบทเรียน และนอกห้องเรียนในรูปของกิจกรรมพิเศษเสริมประสบการณ์ทางภาษาอังกฤษ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนมากที่สุด

การวัดผลและประเมินผลการเรียน การประเมินผลการเรียนกลุ่มประสบการณ์พิเศษที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม คือ ให้โรงเรียนเป็นผู้ประเมินผลการเรียนการสอนเอง เพื่อดูความก้าวหน้าของผู้เรียนและปรับปรุงการสอนของครู แต่จะไม่นำมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินผลการเรียน แต่เป็นการวัดผลและประเมินผลเพื่อดูความก้าวหน้าจากการทำกิจกรรมของผู้เรียน โรงเรียนต้องทำการประเมินผลระหว่างภาคและปลายภาคเช่นเดียวกับกลุ่มประสบการณ์อื่น โดยใช้วิธีการหลาย ๆ วิธีและวัดผลหลาย ๆ ด้าน เช่น ใช้วิธีสังเกต สอบถาม ให้ปฏิบัติ ให้ทำแบบทดสอบ สัมภาษณ์ ฯลฯ และวัดให้ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ ก่านิยม และการจัดการ ตามลักษณะการจัดประสบการณ์และเนื้อหาวิชา โรงเรียนอาจบันทึกความก้าวหน้าของผู้เรียนในลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม หรือ ผ่าน / ไม่ผ่าน หรือ ทักษะเป็นระดับผลการเรียน เช่นเดียวกับกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ก็ได้ (กรมวิชาการ, 2535, หน้า 54 – 55)

กระบวนการวัดผลและประเมินผลเน้นการวัดสมรรถนะในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษทั้งในแง่ของการใช้ภาษาเพื่อเข้าสู่สังคมวัฒนธรรม และการใช้ภาษาอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และสถานการณ์การใช้ วัดทั้งความรู้ทางภาษาและความสามารถในการสื่อสาร ผลการวัดและการประเมินจะต้องนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการประเมินให้ครบถ้วนทั้ง 3 ลักษณะ คือ ประเมินผลก่อนเรียน ประเมินผลระหว่างเรียน และประเมินผลภายหลังเรียน ประเมินทั้งภาคปฏิบัติ ภาคความรู้และเจตคติ รวมทั้งต้องประเมินความสามารถในการใช้ภาษา โดยใช้การทดสอบมาตรฐานความรู้ความสามารถ สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ ก่อนที่จะศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นหรือออกไปประกอบอาชีพ ทั้งนี้เพื่อเป็นการชี้แนะว่าผู้เรียนมีสมรรถภาพทางภาษาในระดับใด (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539, หน้า 8)

วิธีการประเมินผลการเรียน วิธีการประเมินผลการเรียนก่อนเรียนนั้นมีหลายวิธีการ เช่น การสอบ การสัมภาษณ์ การสังเกต การตรวจสอบข้อมูล ผลการเรียนที่ผ่านมา ผู้สอนพึงเลือกวิธีการให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่จะประเมินผล (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539, หน้า 108 – 109)

หลักการทางจิตวิทยาในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ

หลักการทางจิตวิทยาที่ครูควรนำมาใช้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีด้วยกันมากมายหลายวิธี ทฤษฎีที่สำคัญที่ควรนำมาเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ พัฒนาการทางสติปัญญาของคน แบ่งออกได้เป็น 3 ชั้นคือ

1. การเรียนรู้ด้วยการเล่นกับวัตถุโดยตรง การเรียนรู้ในระดับนี้ครูจะต้องจัดวัสดุอุปกรณ์ให้เด็กได้เล่น ได้มีประสบการณ์โดยตรง แล้วอาศัยการจัดกระทำต่าง ๆ กับวัตถุ นำไปสู่การเรียนรู้ ไปสู่การหาคำตอบของปัญหา เด็กจะแก้ปัญหาไม่ได้เพราะยังมองไม่เห็นมโนภาพของวัตถุ
2. การเรียนรู้ด้วยการเล่นกับมโนภาพของวัตถุ เด็กสามารถใช้จินตนาการสร้างภาพในใจโดยไม่มีกรกระทำ
3. การเรียนรู้ด้วยการเล่นกับสัญลักษณ์ เด็กสามารถถ่ายทอดประสบการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยการใช้สัญลักษณ์ หรือภาษา สามารถแก้ปัญหาได้โดยไม่ต้องเห็นวัตถุ หรือไม่ต้องคิดถึงมโนภาพของวัตถุ

สำหรับขั้นพัฒนาการทางปัญญาของบรูเนอร์ เหมาะสำหรับการนำไปใช้ในการเรียน การสอนได้ทุกระดับชั้น คือ การสอนจะเริ่มต้นให้เล่นกับวัตถุ สิ่งของเสียงก่อน เมื่อเข้าใจแล้ว จึงเอาวัตถุสิ่งของออกไปแล้วให้เล่นกับมโนภาพของวัตถุสิ่งของ เมื่อทำขั้นนี้ได้แล้ว จึงจัดให้เล่น กับตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ต่อไป ซึ่งถ้าทำได้ถึงขั้นที่ 2 นักเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ อย่างแท้จริง และมีการพัฒนาความคิดสูงมาก (กรรณิการ์ พวงเกษม , 2533, หน้า 18 – 19)

ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีจุดมุ่งหมายของกาเย่ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกาเย่ (Gagne, 1988 อ้างใน ภพ เลหาไพบุลย์, 2537 หน้า 82 - 83) ได้เน้นบทบาทครู เพื่อกระตุ้นให้ นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ และได้เสนอแนวทางในการจัดลำดับขั้นการสอนไว้ 9 ขั้นดังต่อไปนี้ คือ

1. สร้างความสนใจ คือ การทำให้ผู้เรียนมีใจจดจ่อต่อบทเรียน โดยครูใช้วิธีการ สนทนา ชักถาม หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
2. แจ้งจุดประสงค์ คือ การบอกให้นักเรียนมีใจจดจ่อต่อบทเรียน เพื่อให้ นักเรียน ได้ทราบจุดมุ่งหมายปลายทางของการเรียนการสอน อาจบอกโดยตรงหรือใช้คำถามก็ได้
3. ทบทวนความรู้เดิม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โดยทบทวนความรู้เก่าที่จะใช้ใน บทเรียนใหม่ให้กับผู้เรียน และการกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เดิม มาใช้ให้เป็นประโยชน์ ต่อบทเรียน
4. ใช้สื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยการเสนอสิ่งเร้าที่ใช้ประกอบการสอน ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนอื่น ๆ เป็นการเริ่มกิจกรรมใหม่ของบทเรียน
5. ให้แนวการเรียนรู้ โดยแนะแนวทางหรือนำทางให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรม ได้ด้วยตนเอง เช่น แนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้า แนะนำวิธีทำกิจกรรมและใช้คำถามเป็นการนำทาง ให้ผู้เรียน
6. ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ให้นักเรียนศึกษาบทเรียน และทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง
7. การแจ้งผลการปฏิบัติ คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน ด้วยการตรวจสอบ แก่ใจสิ่งที่ผู้เรียนทำผิด ให้คำชมเชยและแสดงความยินดีในผลงานของผู้เรียน
8. การประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการวัดและประเมินว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติ ตามจุดประสงค์ของบทเรียนนั้นได้ หรือไม่ เพียงใด โดยวัดและประเมินจากการทำแบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบและการแสดงออก เช่น การพูด การตอบคำถาม
9. ส่งเสริมความแม่นยำ และการถ่ายโอน โดยการสรุปย่อ ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่คงทน โดยให้ทำแบบฝึกหัดเสริม หรือมอบหมายงานเพิ่มเติม เช่น การให้บ้าน

สรุปได้ว่า กาย๋ ได้เสนอทฤษฎีการเรียนรู้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่า ตนจะเรียนเรื่องนั้นไปเพื่อประโยชน์อะไร นำเอาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ผู้เรียนก็จะสนใจเรียนซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและได้ผลดี

ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์น ไคค์ ซึ่งธอร์น ไคค์ได้ให้หลักการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ความพร้อม การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ ที่จะเรียนรู้จริงๆ ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ และบรรยากาศให้เหมาะสม หรือสอดคล้องกับการเรียนของเด็ก
2. การเรียนรู้ด้วยการฝึกฝน วิชาที่เป็นทักษะนั้นต้องอาศัยการฝึกฝนได้ลงมือปฏิบัติ ซ้ำแล้วซ้ำเล่าจะเกิดความชำนาญ สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังได้รับการฝึกฝนที่ถูกต้องวิธีมากเพียงไร ก็ยังมีทักษะทางภาษาดีขึ้นเพียงนั้น
3. กฎแห่งผล ไม่ว่าจะเป็นการฝึกทักษะด้านใด เมื่อนักเรียนได้ฝึกฝนไปแล้ว หากนักเรียนได้ทราบผลในทันทีว่าเป็นอย่างไร นักเรียนจะมีความพอใจ มีกำลังใจที่จะกระทำกิจกรรมต่อๆ ไป ดังนั้นครูจึงต้องตรวจผลงาน และแจ้งให้เด็กทราบผลทันทีทุกครั้ง เมื่อเด็กได้ทราบพัฒนาการของตนเองก็จะพอใจ หากมีข้อบกพร่อง เด็กก็พร้อมที่จะแก้ไขปรับปรุงให้เป็นที่พอใจของตนต่อไป
4. กฎแห่งการใช้และไม่ใช้ ในการเลือกเนื้อหาที่จะนำมาสร้างชุดการสอนนั้น ครูต้องเลือกเนื้อหาที่นักเรียนพบในชีวิตประจำวัน จะได้ผลดีกว่าเนื้อหาที่นักเรียนได้มีโอกาสพบได้น้อย(วรณั โสมประยูร, 2539, หน้า 71 - 74)

ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการกระทำของคิ่วี่ ซึ่งคิ่วี่ ได้เสนอแนวความคิดว่า การให้เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จะทำให้เด็กเกิดประสบการณ์ตรง เด็กจะได้รับความรู้ที่คงทนมากกว่าการรับฟังคำสอนจากการบรรยายของครูเพียงอย่างเดียว นอกจากครูจะต้องทราบถึงทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วครูควรให้การเสริมแรงที่ถูกต้องแก่เด็กด้วย (กรรณิการ์ พวงเกษม , 2533, หน้า 18 – 19)

ทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ สกินเนอร์ผู้คิดค้นเกี่ยวกับทฤษฎีการเสริมแรงกล่าวว่า การเรียนรู้ภาษา เป็นรูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้วยวิธีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ ที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของการเสริมแรง เมื่อมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า การตอบสนอง และการเสริมแรง จะทำให้พฤติกรรมของเด็กมีแนวโน้มสูงขึ้น คือ หลังจากเด็กได้ตอบสนองต่อสิ่งเร้า และผลการกระทำได้รับการเสริมแรง เด็กจะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก แต่ถ้าพฤติกรรมที่ทำไปนั้น ไม่ได้ได้รับการเสริมแรงหรือถูกลงโทษ เด็กจะแสดง

พฤติกรรมนั้นน้อยลงหรือไม่แสดงอีกเลย นอกจากนี้ สกินเนอร์ได้กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมมีบทบาทต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กมากกว่าความสามารถของเด็กเอง และถ้าเสริมแรงไม่เหมาะสมหรือน้อยเกินไปจะทำให้การเรียนรู้ภาษาของเด็กไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร (สุรางค์ โคว์ตระกูล, 2537)

จากทฤษฎีและจิตวิทยาที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า

1. ผู้สอนจะต้องรู้จักพื้นความรู้ของผู้เรียน เพื่อจะได้เปรียบเทียบว่า พื้นความรู้ทางภาษาที่นักเรียนมีอยู่แต่เดิมนั้นเป็นเช่นไร จะต้องหาวิธีฝึกอย่างไรผู้เรียนจึงจะเกิดความเคยชินกับลักษณะของภาษาอังกฤษ
2. ผู้เรียนแต่ละคนอาจจะมีความสามารถทางภาษาต่างกัน เช่น บางคนอาจจะจับเสียงได้เร็ว แต่เข้าประโยคได้ช้า บางคนอาจจะอ่านได้เร็วแต่ต้องใช้เวลาในการที่จะฝึกใช้คำในประโยค เป็นต้น ครูจะต้องหาวิธีช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เหล่านี้
3. จะต้องฝึกเนื้อหาทางภาษาซ้ำ เมื่อฝึกแล้วครั้งหนึ่งให้ทิ้งช่วงห่างไว้ระยะหนึ่งแล้วนำย้อนกลับมาฝึกซ้ำอีก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเคยชินในภาษาอังกฤษ
4. ครูพยายามหาสถานการณ์ต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาจริง
5. ครูจะต้องบอกให้นักเรียนรู้เมื่อทำบทฝึกได้ถูกต้อง เช่น ให้คำชมเชย หรือให้เพื่อนพูดตาม เพื่อให้ผู้เรียนจะได้รับทราบว่าคุณถูกต้อง
6. อย่าเพิ่งให้ผู้เรียนฝึกสิ่งที่ตนไม่เข้าใจความหมายที่ถูกต้อง
7. เมื่อครูให้ตัวอย่างประโยคใหม่หรือให้เนื้อหาใหม่ พยายามให้นักเรียนดูข้อสังเกตและกฎเกณฑ์อย่างง่าย ๆ เพื่อยึดถือเป็นหลักในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง
8. ครูควรจะช่วยให้นักเรียนถ่ายดงความรู้ความเข้าใจจากภาษาไทยไปหาภาษาอังกฤษดังนั้นในบางครั้งจึงใช้การอธิบายลักษณะที่เกิดขึ้นในภาษาไทย เพื่อเป็นสะพานไปหาภาษาอังกฤษ
9. การจัดบทเรียนจะต้องเริ่มจากง่ายไปหายาก เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ไม่เกิดการสับสนและบทเรียนจะต้องมีลักษณะต่อเนื่องกัน (กรรณิการ์ พวงเกษม , 2535, หน้า 43)

ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษครูควรนำหลักการทางจิตวิทยาไปประยุกต์ใช้ในการสอน เพื่อสนองต่อความต้องการ ความสามารถ พัฒนาการและความสนใจของเด็ก เพื่อทำให้การเรียนการสอนนั้นเหมาะสมกับเด็ก จะทำให้ผลการเรียนภาษาอังกฤษของเด็กดีขึ้น

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาไปใช้ได้ สถานการณ์ที่เป็นจริง นั่นหมายถึง ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร การเรียนการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารนั้นมีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ มุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสภาพของสังคม ซึ่งนักภาษาศาสตร์หลาย ๆ ท่านได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของวิธีการสอนเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

ฟินอคเชียโร (Finocchiaro, 1977, pp. 2 – 7) กล่าวถึงวัตถุประสงค์สำคัญของวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารว่า คือ การทำให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติดังนี้

1. สามารถฟัง และอ่าน โครงสร้างและศัพท์สำนวนได้เข้าใจ
2. สามารถเห็นความแตกต่างของรูปแบบภาษาทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการรวมทั้งเข้าใจว่า รูปแบบภาษาแบบใดเป็นที่ยอมรับ หรือไม่เป็นที่ยอมรับในสถานการณ์ต่าง ๆ ของกลุ่มสังคมที่ต่างกันไป
3. มีทักษะในการพูดและเขียนประโยคต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการในการใช้ภาษา

มอร์โรว์ (Morrow, 1981, pp.59 - 66) ให้ความเห็นว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นผู้สอนต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ ๆ ดังนี้

1. ผู้สอนต้องรู้ว่าในการเรียนการสอนนั้นมีจุดมุ่งหมายอะไร ผู้สอนจึงต้องวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการสอนแต่ละคาบ เช่น ในการฝึกทักษะการฟัง โดยการฟังพยางค์อากาศ อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อเลือกเวลาที่เหมาะสมในการเดินทาง และการฝึกทักษะพูดอาจมีวัตถุประสงค์เพื่อถามทิศทาง เป็นต้น การเลือกเนื้อหาในการสอนอาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับวัยและความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้สอนต้องมีเป้าหมายอย่างชัดเจนในการสอนแต่ละบทเรียน และต้องคำนึงว่าเมื่อการเรียนการสอนแต่ละบทเรียนจบลง ผู้เรียนต้องเห็นได้ชัดว่าตนเองสามารถทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเดิมทำไม่ได้ และสิ่งนั้นมีประโยชน์ต่อการสื่อสาร ดังนั้นการสอนโครงสร้างไวยากรณ์จะมีประโยชน์ได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งนั้นกับกิจกรรมที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น เมื่อผู้เรียนเรียนเรื่อง present simple tense เขาก็สามารถนำโครงสร้างไวยากรณ์นี้ไปใช้ถามเวลาที่สถานีรถไฟได้ เป็นต้น หลักการนี้ควรนำไปใช้กับการจัดกิจกรรมในห้องเรียน เช่น การใช้บทบาทสมมติ (role play) ซึ่งจะเป็นกิจกรรม

สื่อสารได้ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนี้มีส่วนส่งเสริมการแสดงออกทางการสื่อสารที่แท้จริง โดยใช้ภาษาที่เรียน มิใช่เป็นเพียงการท่องจำเท่านั้น

2. ผู้สอนควรตระหนักว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่ง และมีพัฒนาการไปเรื่อย ๆ และไม่สามารถแยกออกเป็นส่วน ๆ ได้ โดยไม่ทำลายธรรมชาติของกระบวนการในการสื่อสาร แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนภาษาที่สูงกว่าระดับประโยค และเกี่ยวข้องกับภาษาที่ใช้ในสถานการณ์จริง เพราะฉะนั้นขั้นตอนในการสอนภาษาจึงต้องมีการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ ซึ่งการสอนแบบการสังเคราะห์ ได้แก่ การที่ผู้เรียนเรียนรูปแบบภาษาไปทีละแบบ หลังจากนั้นจึงนำรูปแบบภาษาที่เรียนมารวมกัน ส่วนการสอนแบบวิเคราะห์เน้นการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ และสามารถบอกได้ว่าการมีปฏิสัมพันธ์นั้นมีส่วนประกอบอะไรบ้าง

3. กระบวนการสื่อสารมีความสำคัญเท่ากับรูปแบบของภาษา วิธีการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการสื่อสารจึงเป็นความพยายามที่จะจำลองกระบวนการของการสื่อสารให้มากที่สุด เพื่อให้การเรียนการสอนรูปแบบภาษาอยู่ในบริบทของการสื่อสาร กิจกรรมฝึกฝนทางภาษาจะมีลักษณะเพื่อการสื่อสารมากขึ้น หากมีปัจจัย 3 ประการ ดังนี้

3.1 ช่องว่างของข้อมูล (information gap) เป็นการเติมข้อมูลในช่องว่างเพื่อให้เกิดการสื่อสาร ในสถานการณ์การสื่อสารที่เป็นจริงจะเกิดขึ้นระหว่างบุคคล 2 คนขึ้นไป โดยคนใดคนหนึ่งจะทราบข้อมูลอย่างใดอย่างหนึ่ง ในขณะที่อีกคนหนึ่งไม่ทราบ จุดประสงค์ของการสื่อสารจึงเป็นการเติมช่องว่างของข้อมูลนี้ ลักษณะของกิจกรรมจึงต้องเป็นการให้ผู้เรียนบอกกับเพื่อนในสิ่งที่เพื่อนไม่รู้ เช่น นักเรียน 2 คน ได้รับตารางข้อมูลระยะทางระหว่างเมืองต่าง ๆ คนละ 1 ชุด แต่ละชุดมีข้อมูลบางอย่างที่ขาดหายไป ซึ่งข้อมูลนั้นจะมีปรากฏอยู่ในตารางอีกชุดหนึ่ง แล้วนักเรียนจะถามตอบกันเพื่อหาข้อมูลที่ขาดหายไป และเขียนเติมให้ครบลงในตารางของตน กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ผู้สอนจึงควรสร้างสถานการณ์ที่มีช่องว่างของข้อมูล และกระตุ้นให้ผู้เรียนเติมช่องว่างของข้อมูลเหล่านี้ในลักษณะที่เหมาะสม

3.2 การเลือกสิ่งที่ต้องการพูด (choice) ผู้ที่มีส่วนร่วมในการสนทนาควรมีโอกาสเลือกเรื่องและวิธีการพูดด้วยตนเอง ผู้พูดจะเลือกทั้งความคิดที่ต้องการสื่อสาร และรูปแบบภาษาที่เหมาะสม ซึ่งคู่สนทนาไม่มีโอกาสทราบล่วงหน้าว่าผู้พูดจะพูดอะไร ดังนั้นหากผู้สอนจัดกิจกรรมที่มีการควบคุมการแสดงออกทางภาษาของผู้พูดและผู้ฟัง กิจกรรมนั้นก็จะเป็นการสื่อสารอย่างแท้จริง

3.3 ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ในการสื่อสารตามปกติคู่สนทนาควรได้รับ ข้อมูลย้อนกลับจากอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ผู้พูดรู้ว่าการสื่อสารของตนได้ผลหรือไม่ ถ้าคู่สนทนา แสดงท่าทางว่าไม่เข้าใจ ผู้พูดต้องหาวิธีการอื่นมาสื่อความหมาย เช่น การพูดซ้ำ การอธิบาย เพิ่มเติม โดยใช้ท่าทางประกอบ เป็นต้น การที่ผู้พูดได้ข้อมูลย้อนกลับ ทำให้การสื่อสารเป็นไป อย่างต่อเนื่องและประสบความสำเร็จ

4. ผู้เรียนควรเรียนด้วยการกระทำ นั่นคือ การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนควรมีบทบาทเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำ และจัดสภาพแวดล้อม ตลอดจนกิจกรรม การเรียนที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้มีการทำกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมนั้นควรมีลักษณะที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษา การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ ภาษานอกจากจะเป็นการเรียนรู้รูปแบบของภาษาแล้ว ยังทำให้ผู้เรียนได้นำรูปแบบภาษานั้น มาใช้เพื่อสื่อความหมายด้วย

5. การแก้ไขข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ไม่จำเป็นต้องกระทำเสมอไป การเรียน ภาษาในอดีต ผู้สอนจะแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนทุกครั้ง การกระทำเช่นนั้นก่อให้เกิดผลเสีย มากกว่าผลดี เพราะทำให้ผู้เรียนไม่ได้ใช้ความรู้ทางภาษาที่เรียน ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษา เพื่อการสื่อสารเชื่อว่า การที่ผู้เรียนมีอิสระในการใช้ภาษาย่อมมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้บ้าง ซึ่งข้อผิดพลาดนี้ถือว่าเป็นลักษณะทางภาษาที่มีการยืดหยุ่นได้ และส่งผลดีต่อผู้เรียน

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2535, หน้า 109 – 112) กล่าวถึงวิธีสอนตามแนวการสอน เพื่อการสื่อสารในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการสอนในระดับ ประถมศึกษา โดยผู้สอนควรคำนึงถึงหลักการสำคัญ ๆ ดังนี้

1. ต้องให้ผู้เรียนรู้ว่ากำลังทำอะไร เพื่ออะไร ผู้สอนต้องบอกให้ผู้เรียนทราบถึง ความมุ่งหมายของการเรียนและการฝึกใช้ภาษาเพื่อการเรียนภาษาเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน ให้ผู้เรียนรู้ว่าเมื่อเรียนแล้วสามารถทำบางสิ่งบางอย่างได้เพิ่มขึ้น นั่นคือสามารถสื่อสารได้ตาม ที่ต้องการ เช่น ในทักษะอ่าน เมื่อเรียน หรือฝึกแล้ว ผู้เรียนสามารถอ่านคำแนะนำวิธีการใช้ อุปกรณ์บางอย่างได้ หรือในทักษะพูด ผู้เรียนสามารถพูดถามทางไปสถานที่ที่ต้องการจะไป ได้ เป็นต้น

2. ไม่ควรสอนภาษาโดยแยกเป็นส่วน ๆ เพราะไม่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารได้ดีเท่ากับการสอนในลักษณะบูรณาการ ในชีวิตประจำวันการใช้ภาษาเพื่อการ สื่อสารมักต้องใช้หลายทักษะรวม ๆ กันไป และในบางครั้งต้องอาศัยกิริยาท่าทางประกอบ ดังนั้นผู้เรียนภาษาก็ควรจะได้ทำพฤติกรรม เช่นเดียวกับในชีวิตจริง ผู้เรียนควรจะได้ฝึกและใช้ ภาษาในลักษณะของทักษะรวมตั้งแต่เริ่มต้น

3. ต้องให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมทางภาษา กิจกรรมดังกล่าวควรมีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้จริง กิจกรรมการหาข้อมูลที่ขาดหายไป (information gap) เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมที่สุด เพราะผู้เรียนที่ทำกิจกรรมนี้จะไม่ทราบข้อมูลของอีกฝ่ายหนึ่ง จึงจำเป็นต้องสื่อสารกันเพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ กิจกรรมในลักษณะนี้จึงมีความหมายและใกล้เคียงกับการสื่อสารในชีวิตจริงมาก นอกจากนี้ในการทำกิจกรรมใช้ภาษาควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกใช้ข้อความที่เหมาะสมกับบทบาทและสถานการณ์ด้วย นั่นคือผู้เรียนต้องได้เรียนรู้ความหมายของสำนวนภาษาในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน

4. ต้องให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษามาก ๆ การที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้นั้น นอกจากผู้เรียนต้องทำกิจกรรมใช้ภาษาดังกล่าวแล้ว ยังต้องมีโอกาสได้ทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ด้วย ดังนั้นนอกจากกิจกรรมการหาข้อมูลที่ขาดหายไปแล้ว กิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นงานคู่หรืองานกลุ่ม เช่น เกม (games) การแก้ปัญหา (problem solving) และการแสดงบทบาทสมมติ (role play) มีบทบาทสำคัญที่สุด

5. ต้องไม่กลัวว่าผู้เรียนจะใช้ภาษาผิด แนวการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้ความสำคัญกับการใช้ภาษา (use) มากกว่าวิธีใช้ภาษา (usage) ด้วยเหตุนี้ผู้สอนจึงไม่ควรแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนทุกครั้ง ควรแก้ไขเฉพาะที่จำเป็น เช่น ข้อผิดพลาดที่ทำให้เกิดการเข้าใจผิดหรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นซ้ำบ่อย ๆ มิฉะนั้นอาจทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจ และไม่กล้าใช้ภาษาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควรให้ความสำคัญในเรื่องความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (fluency) เป็นอันดับแรก ซึ่งภาษาที่ใช้ อาจจะไม่ถูกต้องนัก แต่สื่อความหมายได้ ส่วนความถูกต้องของการใช้ภาษา (accuracy) ก็ควรคำนึงถึงด้วยเช่นกัน

อาจสรุปได้ว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้สอนควรคำนึงถึงการให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยฝึกในลักษณะสัมพันธ์ (integrated skill) โดยผู้สอนมีหน้าที่จัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการฝึกฝน เช่น การสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้สนทนากัน เป็นต้น การจัดกิจกรรมเช่นนี้ จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ทักษะภาษาอังกฤษ

การสอนภาษาอังกฤษแก่เด็กในปัจจุบันนี้ ยึดหลักธรรมชาติ คือ ประกอบไปด้วยทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน (ดวงเดือน แสงชัย, 2533, หน้า 12 - 41)

การสอนฟัง (listening) ทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่ทักษะขั้นต่อไป การฟังจำแนกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับเริ่มต้นจะเน้นไปในการฟังเสียง ให้นักเรียนจำเสียงได้และสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง รู้จักสังเกต และจับได้ว่าเสียงต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน

อย่างไร ระดับที่ 2 จึงจะเป็นการฟังประโยคและเรื่องราวเพื่อความเข้าใจ การฝึกทักษะการฟัง จึงประกอบไปด้วยการฟังเสียงพยางค์ คำศัพท์ ประโยค การสนทนา และฟังเรื่องราวได้เข้าใจ เป็นขั้นสุดท้าย

การสอนพูด (speaking) การสอนพูดแก่เด็กเล็ก ควรเริ่มด้วยการทักทาย เริ่มจาก บทสนทนาสั้น ๆ และเป็นเรื่องใกล้เคียงตัวนักเรียน การสอนพูดแก่เด็กควรมีการแสดงท่าทาง ประกอบด้วยเสมอ และต้องให้เด็กเข้าใจความหมายของบทสนทนานั้นก่อนว่าเกี่ยวกับเรื่องอะไร และฝึกให้ออกเสียงอย่างถูกต้องก่อนที่จะฝึกต่อไปจนพูดได้คล่อง ในขั้นนำครูอาจจะให้เด็ก ช่วยกันเดาความหมายของการสนทนานั้น โดยเดาจากท่าทางของครูก็ได้ หรือครูอาจนำเด็กเก่ง ไปฝึกก่อนล่วงหน้าจนคล่อง แล้วจึงนำมาแสดงให้เพื่อน ๆ ดูเป็นตัวอย่าง จะทำให้เด็ก ๆ สนใจ มากขึ้น

การสอนอ่าน (reading) การสอนอ่านแบ่งเป็นประเภทใหญ่ 2 ประเภท คือ การอ่านออกเสียงสำหรับนักเรียนระดับประถม ควรเป็นการฝึกจังหวะวรรคตอน ฝึกสำเนียง ให้นักเรียนออกเสียงอย่างถูกต้องมากกว่าจะให้เข้าใจข้อความไปด้วยในขณะที่อ่าน หลังจากการ ออกเสียงพยัญชนะคำ การเน้นเสียงฝึกตามครูหรือตามเทป และการอ่านในใจแม้จะเป็นขั้นเริ่มต้น แต่เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์และรูปประโยคต่าง ๆ มาพอสมควรแล้ว นักเรียนก็มักจะเริ่มอ่าน ข้อความสั้น ๆ ได้ข้อความที่ให้อ่านจะต้องประกอบด้วยคำศัพท์ และรูปประโยคที่นักเรียนเคยเรียน มาแล้วเป็นส่วนใหญ่ เป็นข้อความที่อ่านแล้วสนุกสนาน เหมาะแก่วัยของเด็ก สิ่งที่เขาไม่ได้ คือ ภาพประกอบที่น่าดู ดึงดูดความสนใจและช่วยให้เข้าใจข้อความที่อ่านได้ง่ายขึ้น

การสอนเขียน (writing) การฝึกเขียนในระยะเริ่มแรกด้วยการให้เด็กเขียน ลอกเลียนแบบจากครู ดังนั้นครูระดับประถมจึงควรเป็นคนที่มัลลายมือดี สวยงาม เขียนตัวโต เห็นได้ชัดเจนแต่มีใจเขียนสวยแบบลวดลายชนิดดูแล้วอ่านไม่ออก ครูควรเขียนอย่างเป็นระเบียบ สะอาด เพื่อจะได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กเรียน การฝึกเขียนตัวพิมพ์ ขึ้นแรกครูควรให้ฝึก กล้ามเนื้อมือให้พร้อมก่อน โดยฝึกลากเส้นต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ ระยะที่สองให้นักเรียนรู้จักตัวอักษร ต่าง ๆ จากแผ่นแสดงการเขียนตัวอักษรที่ครูคิดไว้ประจำห้องเรียน มีตัวอักษรทั้งใหญ่และเล็ก ควบคู่กันไป ตั้งแต่ Aa – Zz ครูควรใช้สีตัวอักษรใหญ่และเล็กตัดกันอย่างชัดเจน

ลำดับขั้นในการสอนทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน (เสาวลักษณ์ รัตนวิษย์ 2531, หน้า 74) ได้เสนอลำดับขั้นในการสอนทักษะการฟัง ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจคำเดี่ยว ๆ ได้ ควรปฏิบัติดังนี้คือ เริ่มเข้าใจตัวเลขเป็น ภาษาต่างประเทศ เข้าใจคำศัพท์ใหม่ การใช้คำคู่ที่คล้ายคลึงกัน เป็นต้น

2. การให้ผู้เรียนเข้าใจประโยค เป็นภาษาต่างประเทศ โดยอาศัยกลวิธีดังนี้
 - 2.1 ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคำสั่ง
 - 2.2 ใช้การแนะนำแนวทางโดยการใช้โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เช่น บัตรคำ รูปภาพ แผ่นภาพ
 - 2.3 ให้ความหมายของภาษาแม่ เพื่อเปรียบเทียบประโยคหรือคำศัพท์ ที่ค่อนข้างยาก และสับสน
 3. การฟังเสียงที่ไม่เคยชินจากอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกฟังนิทาน ฟังข่าวสารต่าง ๆ โดยอาศัยกลวิธีดังนี้
 - 3.1 ฝึกความเข้าใจจากบทความสั้น ๆ เพื่อจะได้รู้จักรวบรวมคำศัพท์ และโครงสร้างที่เข้าใจกันดีแล้วในโอกาสต่าง ๆ ได้
 - 3.2 ให้ฝึกฟังข้อความที่บันทึกเสียงแล้ว
 - 3.3. ฝึกความเข้าใจการฟังคำพูดบทสนทนาโดยทั่วไป เช่น ให้ฟังเสียงการสัมภาษณ์ เป็นต้น
 - 3.4 ฉายภาพยนตร์ต่างประเทศหรือสไลด์
 - 3.5 การฝึกความเข้าใจข้อความต่าง ๆ ในระดับที่ยากขึ้น สำหรับผู้เรียนในระดับสูง โดยให้แสดงความคิดเห็น วิจารณ์ เตรียมคำถามเพื่ออภิปรายหรือจดบันทึกข้อความที่ฟัง
- โรเจอร์ สกอตต์ (Roger Scott, 1981, p.70) ได้เสนอ ลำดับขั้นตอนการสอนทักษะการพูดดังนี้
1. ขึ้นบอกวัตถุประสงค์ประสงค์ ผู้สอนควรจะบอกให้ผู้เรียนรู้ถึงสิ่งที่จะเรียน
 2. ขึ้นเสนอเนื้อหา การเสนอเนื้อหาควรอยู่ในรูปบริบท ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของภาษา ความหมายของข้อความที่พูด ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับบริบท เช่น ถ้าผู้พูดเป็นใคร มีความรับผิดชอบกับคู่สนทนาอย่างไร ผู้สนทนาพยายามจะบอกอะไร สิ่งที่พูด สถานที่พูดและเนื้อหาที่พูดมีอะไรบ้าง
 3. ขึ้นการฝึกและการถ่ายโอน การฝึกจะกระทำทันที หลังจากเสนอเนื้อหา อาจฝึกพูดพร้อม ๆ กันหรือเป็นคู่ ผู้สอนควรให้ผู้ฟังได้ยินได้ฟังสำนวนภาษาหลาย ๆ แบบ และเป็นสำนวนภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอย่างมีอิสระ ใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่เป็นจริง

ภาสกร แจ่มจันทร์เกษม (2534, หน้า 26 – 27) ได้ให้ลำดับขั้นในการสอนทักษะการอ่านดังนี้

1. การสร้างความสนใจให้แก่นักเรียนโดยสนทนาซักถาม แสดงอุปกรณ์ประกอบเลือกเรื่องที่น่าสนใจ
2. ครูต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงจิตวิทยาในการสอน อย่าให้นักเรียนรู้สึกว่ามีปมด้อย
3. ก่อนที่จะให้นักเรียนอ่าน ครูควรบอกจุดมุ่งหมายในการอ่านก่อน
4. ครูต้องอ่านหนังสือที่จะสอนจนจบก่อน ครูต้องมีความกระตือรือร้นในการสอน หากลวิธีใหม่ ๆ แปลก ๆ มาสอนให้นักเรียนอ่านอย่างเข้าใจ และสนุกสนาน
5. สอนให้นักเรียนวิเคราะห์หนังสือที่อ่าน หนังสือแต่ละประเภทอ่านต่างกัน
6. การอ่านที่ดีต้องมีสมาธิ ขณะที่อ่านพยายามตั้งคำถามทบทวนอยู่ทุกระยะว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
7. ฝึกให้นักเรียนอ่านหนังสือที่ดีมีประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งเข้าใจศิลปะการแต่งหนังสือแต่ละประเภท
8. ฝึกอัตราความเร็วในการอ่าน
9. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอยู่เสมอ
10. ต้องคำนึงถึงลักษณะการอ่านที่ดี เช่น อ่านในใจต้องอ่านให้เร็ว จับใจความได้ อ่านออกเสียงจะต้องมีทักษะการอ่านคล่องแคล่ว ชัดเจน ถูกต้อง
11. ควรฝึกการใช้สายตาให้เป็นประโยชน์ในการอ่าน ฝึกเคลื่อนสายตาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง
12. ควรประเมินผลการอ่านอยู่เสมอ

อะโบเดอร์ริน (Aboderin , 1986, p. 38 – 40) ได้เสนอลำดับขั้นในการสอนทักษะการเขียน 3 ลักษณะ คือ

1. การเขียนที่มีการควบคุม (controlled writing) แบ่งเป็น 6 แบบคือ
 - 1.1 การคัดลอก (copying) เพื่อฝึกการเขียนอย่างง่าย ๆ เพื่อให้เด็กคุ้นกับคำศัพท์ รูปแบบ ประโยค การสะกดคำ และการใช้เครื่องหมายวรรคตอน
 - 1.2 การเติมคำให้สมบูรณ์ (gap filling) เป็นการฝึกการเขียนที่ใช้ความสามารถมากกว่าการคัดลอก

1.3 การเขียนเรียงความให้อยู่ในกรอบที่กำหนดให้ (controlled composition frame) เป็นการฝึกเขียนที่ยากขึ้น โดยให้นักเรียนเลือกเอาส่วนต่าง ๆ ของภาษามารวมกันให้เป็นประโยค เป็นข้อความนั่นเอง ครูจะเป็นผู้ให้คำต่าง ๆ ที่จำเป็น นักเรียนจะเลือกเอาคำเหล่านั้น มาผูกเป็นประโยคเองให้เหมาะสม

1.4 การฝึกเขียนจากการฟัง (writing down) โดยเขียนเรื่องให้มีข้อความใกล้เคียงกับเรื่องที่ฟัง

1.5 การเขียนโดยใช้ภาพกำหนดโครงเรื่อง (picture reading) นักเรียนต้องผูกเรื่องตามแนวความคิด จินตนาการและประสบการณ์ของตนเอง

1.6 เป็นการรวมประโยคเข้าด้วยกัน (sentence combining) นักเรียนต้องผูกเรื่องโดยการเขียนประโยคหลาย ๆ ประโยคเข้าด้วยกัน

2. การเขียนแบบชี้แนะ (guided writing) ผู้เขียนต้องแสดงความสามารถและความคิดเห็นออกมา อาจมีการอภิปรายในหัวข้อนั้นก่อน

3. การเขียนแบบอิสระ (free writing) นักเรียนต้องใช้ความสามารถหลาย ๆ ด้านเข้ามาผสมผสานกัน

หลักการสอนภาษาอังกฤษ

พิตรวัลย์ โกวิทวที (2537, หน้า 17 – 18) กล่าวถึงหลักการสอนภาษาอังกฤษไว้ดังนี้

1. ครูควรสอนจากเรื่องที่ย่างไปสู่เรื่องที่ยาก เช่น รวบรวมคำศัพท์ต่าง ๆ ให้เป็นหมวดหมู่ แทนการสอนคำศัพท์ที่กระจัดกระจาย ไม่เป็นหมวดหมู่

2. สอนให้สัมพันธ์กับความคิดเดิม ก่อนที่จะสอนเรื่องใหม่ ครูควรจะได้ทบทวนบทเรียนเดิมเพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่ จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจและจำเรื่องที่เรียนได้แม่นยำขึ้น

3. สอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ เนื่องจากการสอนในปัจจุบันเรามุ่งเน้นเพื่อการสื่อความหมาย ดังนั้นถ้าครูสามารถเชื่อมโยงความรู้เรื่องคำศัพท์และโครงสร้างทางไวยากรณ์สู่เนื้อหาวิชาอื่น ๆ ก็ช่วยให้การเรียนการสอนในเรื่องนั้น ๆ มีความหมายยิ่งขึ้น

4. เปลี่ยนวิธีการสอนไม่ให้ซ้ำซากน่าเบื่อ ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจสนุกสนาน และใช้สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ด้วย

5. ใช้ความสนใจและความต้องการของนักเรียนเป็นจุดเริ่มต้น

6. กิจกรรมใหม่ที่สอนควรมีความต่อเนื่องกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

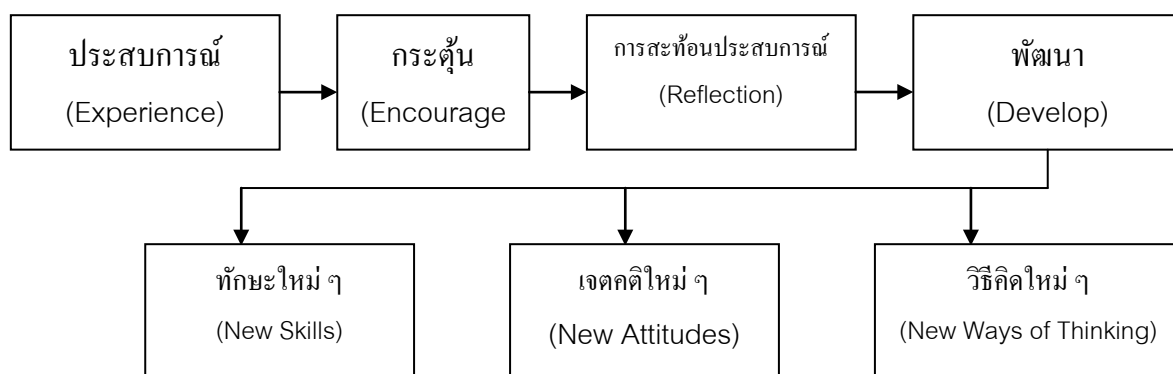
7. สอนให้นักเรียนสามารถสรุปความคิดรวบยอด และสามารถนำสิ่งที่ได้รับไปใช้ได้ สถานการณ์จริง

8. ผู้สอนควรมีอารมณ์ขัน เพื่อช่วยให้บรรยากาศในการเรียนน่าเรียนยิ่งขึ้น เพราะวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่เป็นภาษาต่างประเทศไม่ใช่ภาษาของเราเองครูจึงไม่ควรเคร่งครัดจนเกินไป
9. ครูควรแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำสิ่งแปลกใหม่มาถ่ายทอดให้นักเรียนอยู่เสมอ
10. ครูควรมีศรัทธา ในอาชีพของตนจึงจะทำให้สอนได้ดี

การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning)

ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรณ (2544 หน้า 39 - 40) กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ว่าหมายถึง การเรียนรู้จากประสบการณ์หรือการเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยผู้เรียนได้มีโอกาสรับประสบการณ์แล้วได้รับการกระตุ้นให้สะท้อนถึงต่าง ๆ (Reflection) ที่ได้จากประสบการณ์ออกมาเพื่อพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 2 มโนทัศน์การเรียนรู้แบบประสบการณ์

การเรียนรู้แบบประสบการณ์ครูต้องคำนึงถึงแหล่งทรัพยากรทั้ง 4 คือ 1) เวลา (Time) 2) สถานที่ (Space) 3) ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local wisdom) 4) สื่อการสอนต่าง ๆ (Teaching Materials) ซึ่งครูสามารถใช้ทรัพยากรดังกล่าวเป็นตัวเชื่อมโยงให้นักเรียนก้าวสู่การเรียนรู้โลกรอบตัว

ทิสนา เขมมณี (2545 หน้า 130) ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้แบบ ประสบการณ์ หมายถึง การดำเนินการอันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายโดยให้ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ (Experience) ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ก่อน แล้วจึงให้ ผู้เรียนย้อนไปสังเกต ทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นและนำสิ่งที่เกิดขึ้นมาคิดพิจารณาไตร่ตรองร่วมกัน จนกระทั่งผู้เรียนสามารถสร้างความคิดรวบยอดหรือสมมติฐานต่าง ๆ ในเรื่องที่เรียนรู้แล้วจึงนำ ความคิด หรือสมมติฐานเหล่านั้น ไปทดลองหรือประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ต่อไป

จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์นั้น หมายถึง การเรียนรู้จาก ประสบการณ์หรือการเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยผู้เรียนได้มีโอกาสรับประสบการณ์ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ก่อน แล้วได้รับการกระตุ้นหรือให้ผู้เรียนย้อนไปสังเกต ทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น ให้สะท้อนสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากประสบการณ์ออกมาเพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ เพื่อสามารถนำไปทดลองและประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ต่อไป

ความสำคัญและจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์

สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2544 หน้า 41) การเรียนแบบประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ อย่างมีความหมายสำหรับผู้เรียน ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ (Conception of Learning) โดยเปลี่ยนแนวพฤติกรรมนิยม (Behaviorist) ซึ่งมีการยึดครูเป็นศูนย์กลางและ นักเรียนไม่มีส่วนร่วม (Passive Receivers) ในการเรียนมาเป็นการเน้นด้านการคิด (Cognitive) มนุษยนิยม (Humanistic) สังคม (Social) และรูปแบบการเรียนแบบที่เรียกว่า Constructivist Learning Models นอกจากนี้ยังพบว่าสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความจำเป็น ที่ต้องเพิ่มในเรื่องความยืดหยุ่นและศักยภาพในการผสมผสานความรู้เดิมกับประสบการณ์ ในรูปแบบที่ใหม่และแตกต่างกันออกไป นักการศึกษาจึงสนใจที่จะจัดการศึกษาเพื่อเน้นไปยัง ประเด็นที่ว่าผู้เรียนเมื่อเรียนแล้วได้รู้อะไร และสามารถทำอะไรได้บ้าง ดังนั้นการออกแบบ การเรียนรู้จึงต้องเน้นการวัดความสามารถภาคปฏิบัติของการเรียน และใช้เทคนิคการเรียน แบบประสบการณ์ (Experiential Techniques) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้แก่ผู้เรียน เช่น ทักษะความสามารถในการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

หลักการการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์

ประสบการณ์เป็นแหล่งที่มาของการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานสำคัญของการเกิดความคิด ความรู้ และการกระทำต่าง ๆ การเรียนรู้โดยอาศัยประสบการณ์ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนและมีความหมายต่อตน เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ที่เริ่มจากประสบการณ์ที่เป็น รูปธรรมเห็นได้ชัดเจน จึงสามารถนำไปสู่การเรียนรู้เชิงนามธรรมอันจะส่งผลต่อการคิด การปฏิบัติ หรือการกระทำใหม่ ๆ ต่อไป การที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงและค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อตนเอง และจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกผูกพัน ความต้องการและความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ต่อไป (ทิสนา แคมมณี. 2545 หน้า 130)

การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ครูต้องคำนึงถึงแหล่งทรัพยากรทั้ง 4 อย่าง ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว คือ เวลา สถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสื่อการสอนต่าง ๆ หากครูจะให้นักเรียนเรียนแบบประสบการณ์ต้องพิจารณาแหล่งทรัพยากรทั้ง 4 โดยในเรื่องของการใช้เวลานั้น ครูต้องไม่กำหนดเวลาตายตัวเมื่อการสอนแบบเดิม แต่ควรยืดหยุ่นเรื่องเวลาเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีเวลาเพียงพอในการเรียนรู้หรือการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ในเรื่องของการใช้สถานที่ ไม่จำเป็นต้องเรียนในชั้นเรียนหรือห้องเรียนเท่านั้น ครูอาจใช้บริเวณสวนในโรงเรียน ชุมชน หมู่บ้าน หรือแม้แต่การใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เพื่อเชื่อมโยงนักเรียนสู่โลกรอบตัว ในด้านการใช้สื่อการสอนนั้น ครูต้องใช้สมาชิกในชุมชนสมาชิกในครอบครัวของนักเรียน ผู้รู้หรือผู้ชำนาญการในท้องถิ่นพระภิกษุ ศิลปินท้องถิ่น หรือนุเคราะห์ของรัฐ เช่น นักวิชาการเกษตร พนักงานอนามัยหรืออื่น ๆ โดยให้บุคคลเหล่านี้ได้มีโอกาส ให้ความรู้แก่นักเรียน ครูควรใช้แหล่งทรัพยากรทั้ง 4 ดังกล่าวรวมเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ อย่างกว้างขวาง พัฒนาความคิดเป็นทักษะกระบวนการกลุ่ม รวมตลอดถึงการพัฒนาเจตคติที่ดี ต่อการเรียนรู้ (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ. 2544 หน้า 39)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ (2544 หน้า 41-42) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน

1. ขั้นประสบการณ์ (Experiencing) เป็นขั้นลงมือหรือทำกิจกรรมจากสภาพจริง เช่น การสัมภาษณ์หรือการปฏิบัติการต่าง ๆ
2. ขั้นนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Publishing) เป็นขั้นของการพูด – การเขียน เช่น นำข้อมูลที่ได้จากขั้นประสบการณ์มานำเสนอ ซึ่งอาจทำได้ทั้งการพูดและการเขียน
3. ขั้นอภิปรายผล (Discussing) เป็นขั้นของการอภิปรายซักถามเพื่อความเข้าใจที่แจ่มชัดและเพื่อให้ได้แนวคิดต่อการประยุกต์ใช้ ขั้นนี้ทั้งครูและนักเรียนอาจร่วมกันในการตั้งคำถามเพื่อการอภิปรายร่วมกัน
4. ขั้นสรุปพาดพิง (Generalizing) เป็นขั้นของการสรุปผลการเรียนรู้จากทั้ง 3 ขั้นข้างต้น โดยสรุปพาดพิงสู่หลักการหรือสู่มุมมองหรือแบบแผนที่กว้างขวางขึ้น อาจร่วมกันสรุปหรือแต่ละคนสรุปก็ได้ นับเป็นการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองโดยผ่านประสบการณ์หรือการลงมือกระทำ

5. **ขั้นประยุกต์ใช้ (Applying)** เป็นขั้นของการนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจจัดทำในรูปของโครงการ การทดลอง การปรับใช้กับ ชีวิตประจำวัน การแก้ปัญหาหรือการค้นคว้าวิจัยต่อไป ซึ่งถือเป็นการลงมือกระทำ / ปฏิบัติ เป็นวงจรต่อไปได้อีกด้วย

ส่วนทศนา แจมมณี (2545 หน้า 130 -131) ได้กล่าวถึงตัวบ่งชี้ หรือ ขั้นตอนการจัดการ การเรียนรู้แบบประสบการณ์ ดังนี้

1. ผู้สอนมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (learning experience) ในเรื่องที่เรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ลงไปประสบด้วยตนเอง
2. ผู้เรียนมีการสะท้อนความคิด (reflect) และอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ ประสบมา หรือเกิดขึ้นในสถานการณ์การเรียนรู้นั้น
3. ผู้เรียนมีการสร้างความคิดรวบยอด/หลักการ/สมมติฐานจากประสบการณ์ ที่ได้รับ
4. ผู้เรียนมีการนำความคิดรวบยอด/หลักการ/สมมติฐานต่าง ๆ ที่สร้างขึ้น ไปทดลองหรือประยุกต์ใช้สถานการณ์ใหม่ ๆ
5. ผู้สอนมีการติดตามผล และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนผลการทดลอง / ประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อขยายขอบเขตของการเรียนรู้ หรือปรับเปลี่ยนความคิด / หลักการ / สมมติฐานต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
6. ผู้สอนมีการวัดและประเมินผล โดยใช้การประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ของผู้เรียน ประกอบกับการประเมินผลของผู้สอนด้วย

นอกจากนี้กลุ่มมาฮา ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์หรือ EAP (Experiential Activity Planner) ไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นอุ่นเครื่อง**
2. **ขั้นแนะนำปัญหาที่จะให้เด็กค้นคว้า**
3. **ขั้นคิดไตร่ตรองทางแก้ไขเฉพาะคน**
4. **ขั้นระดมทางแก้ไขโดยกลุ่ม**
5. **ขั้นสื่อสารให้กลุ่มอื่นทราบ**
6. **ขั้นนำไปประยุกต์ใช้**

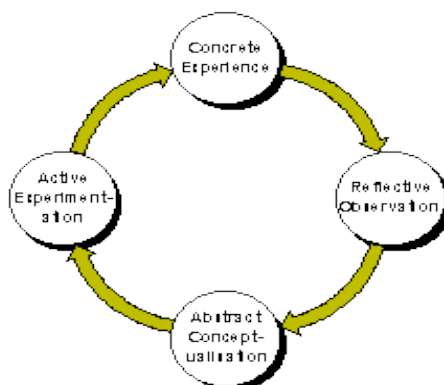
จะเห็นได้ว่าขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ประกอบด้วยขั้นตอน 5
ขั้นดังนี้

1. ขั้นประสบการณ์
2. ขั้นนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์
3. ขั้นอภิปรายผล
4. ขั้นสรุป
5. ขั้นประยุกต์ใช้

วงจรการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

วงจรของเลวิน (Lewin's cycle) โคลบ (Kolb 1984 อ้างใน มณฑิธร ชมดอกไม้, 2546 หน้า 1) ได้เสนอรูปแบบการอธิบายที่มีประโยชน์มากที่สุดรูปแบบหนึ่งสำหรับกระบวนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ รูปแบบนี้เริ่มต้นมาจากวงจรการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ของเลวิน (Lewin's cycle)

Lewin's Cycle

ภาพที่ 3 วงจรขั้นตอนการเรียนรู้

วงจรของเลวินนี้ ได้เสนอขั้นตอนการเรียนรู้ไว้ 4 ขั้นตอน ตามลำดับคือ

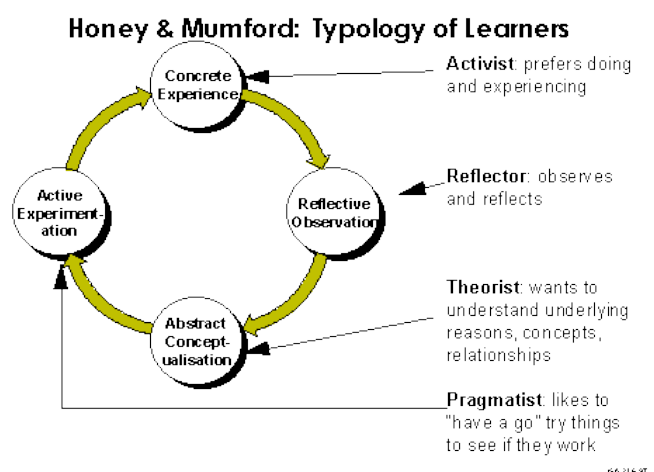
1. ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม (Concrete Experience)
2. การสังเกตโดยใช้ความคิดอย่างไตร่ตรอง (Reflective observation)
3. ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม (Abstract Conceptualisation)
4. การลงมือทดลองปฏิบัติ (Active Experimentation)

ซึ่งวงจรนี้อาจเกิดขึ้นได้ภายในระยะเวลาสั้น ๆ หรืออาจกินเวลาเป็นวัน เป็นสัปดาห์ หรือเป็นเดือน ขึ้นอยู่กับหัวเรื่อง และบางทีอาจจะเป็นกระบวนการของวงจรย่อยภายในวงจรใหญ่ในเวลาเดียวกัน

แบบการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์ (Experiential Learning Styles)

ฮันนีและมัมฟอร์ด (Honey & Mumford อ้างใน มณฑิธร ชมดอกไม้, 2546 หน้า

2) ได้เสนอเกี่ยวกับการแบ่งประเภทของผู้เรียน (Typology of Learners) โดยแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

ภาพที่ 4 แบบการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์

1. ผู้เรียนที่ถนัดการลงมือกระทำและการมีประสบการณ์ เรียกว่า Activist ชอบการ ลงมือกระทำ และการมีประสบการณ์
2. ผู้เรียนที่ถนัดการสังเกตและการไตร่ตรอง เรียกว่า Reflector ชอบการ สังเกตและการไตร่ตรอง
3. ผู้เรียนที่ถนัดด้านทฤษฎี เรียกว่า Theorist ชอบที่จะทำความเข้าใจถึงต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล สร้างความคิดรวบยอด และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
4. ผู้เรียนที่ถนัดการมองเห็น เรียกว่า Pragmatist ชอบที่จะไปดู ไปมองสิ่ง ต่าง ๆ

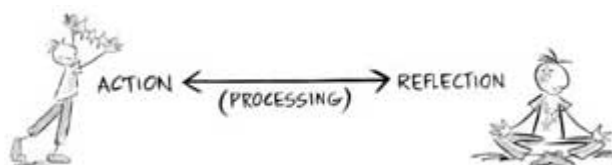
นอกจากนี้ โคล์บยังได้แบ่งแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนออกเป็น 4 แบบเช่นเดียวกัน แต่แตกต่างจากแบบการเรียนรู้ของฮันนีและมัมฟอร์ด คือ โคล์บอธิบายว่า การเรียนรู้เกิดขึ้น จากความสัมพันธ์ของมิติ 2 มิติคือ การรับรู้ (Perception) และกระบวนการจัดกระทำข้อมูล (processing)

การรับรู้ของบุคคลมี 2 ช่องทาง คือ ผ่านทางประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม (Concrete Experience) และผ่านทางความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม (Abstract Conceptualization)

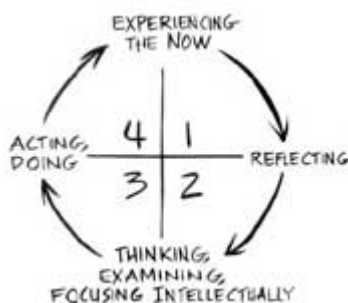
ภาพที่ 5 ช่องทางการรับรู้

ส่วนกระบวนการจัดทำข้อมูลของบุคคลก็มี 2 ช่องทาง เช่นเดียวกัน คือ การลงมือทดลองปฏิบัติ (Active Experimentation) และการสังเกตโดยใช้ความคิดอย่างไตร่ตรอง (Reflective Observation)

ภาพที่ 6 ช่องทางการจัดกระทำข้อมูล

และเมื่อลากเส้นตรงของช่องทาง การรับรู้ 2 ช่องทาง และเส้นตรงของกระบวนการจัดทำข้อมูล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้มาต่อกัน แล้วเขียนวงกลมจะเกิดพื้นที่เป็น 4 ส่วนของวงกลม ซึ่งสามารถแทนลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบคือ

ภาพที่ 7 ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน

แบบที่ 1 ผู้เรียนถนัดการใช้จินตนาการ (Imaginative Learners) เพราะมีการรับรู้ผ่านทางประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม และใช้กระบวนการจัดกระทำข้อมูลด้วยการสังเกต โดยใช้ความคิดอย่างไตร่ตรอง

แบบที่ 2 ผู้เรียนถนัดการวิเคราะห์ (Analytic Learners) เพราะมีการรับรู้ผ่านทางความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม และใช้กระบวนการจัดกระทำข้อมูลด้วยการสังเกต โดยใช้ความคิดอย่างไตร่ตรอง

แบบที่ 3 ผู้เรียนถนัดใช้สามัญสำนึก (Commonsense Learners) เพราะมีการรับรู้ผ่านทางความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม และใช้กระบวนการจัดกระทำข้อมูลด้วยการลงมือทดลองปฏิบัติ

แบบที่ 4 ผู้เรียนที่ถนัดในการปรับเปลี่ยน (Dynamic Learners) เพราะมีการรับรู้ผ่านทางประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมและใช้กระบวนการจัดกระทำข้อมูลด้วยการลงมือทดลองปฏิบัติ

โคล์บ์ได้สร้างเครื่องมือทดสอบแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนขึ้น เรียกว่า The Learning Style Inventory หรือ LSI

รายละเอียดของวงจรการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์

เราไม่สามารถใช้วงจรการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นในการพัฒนาความสามารถและความรู้ของผู้เรียนในทุกเนื้อหา แอเธอร์ตัน (Atherton, 2002 อ้างใน มณฑิธร ชมดอกไม้, 2546 หน้า 3) จึงได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถและความรู้ของผู้เรียนในลักษณะวงจรการเรียนรู้ในลักษณะวงจรการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากที่โคล์บ์อธิบายไว้ โดยได้พัฒนามาจากแนวคิดของโคล์บ์ที่ได้อธิบายว่า การเรียนรู้เกิดจากความสัมพันธ์ของ 2 มิติ ได้แก่

มิติที่หนึ่ง คือ การรับรู้ (Perception) ซึ่งแบ่งออกเป็น

1. ประสบการณ์ที่เป็นนามธรรม (Concrete Experience)
2. ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม (Abstract Conceptualisation)

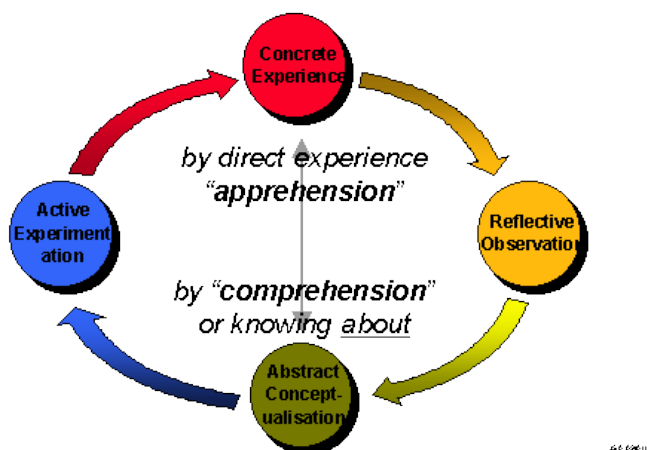
มิติที่สอง คือ กระบวนการจัดกระทำข้อมูล (processing) ซึ่งแบ่งออกเป็น

1. การสังเกตโดยใช้ความคิดอย่างไตร่ตรอง (Reflective Observation)

การลงมือทดลองปฏิบัติ (Active Experimentation)

แอเธอร์ตัน (Atherton,2002 อ้างใน มณเฑียร ชมดอกไม้,2546 หน้า 4) ได้เสนอไว้ว่า การรู้ของบุคคลเกิดจากประสบการณ์ 2 แบบ คือ การรับรู้ด้วยประสบการณ์ตรง ที่เรียกว่า Apprehension และการรับรู้ด้วยความเข้าใจ ที่เรียกว่า Comprehension

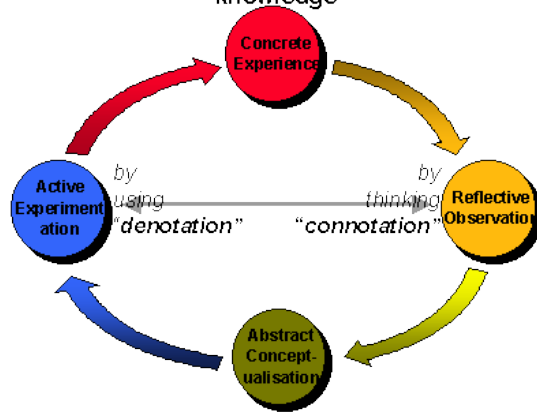
Two ways of knowing:

ภาพที่ 8 กระบวนการรับรู้ของบุคคล

แอเธอร์ตัน (Atherton,2002 อ้างใน มณเฑียร ชมดอกไม้, 2546 หน้า 4) ได้เสนอไว้ว่าการเข้าใจหรือการส่งผ่านความรู้มี 2 วิธี คือ โดยการใช้การแสดงออก (Denotation) และโดยการคิดเกี่ยวกับความหมายแฝง (Connotation)

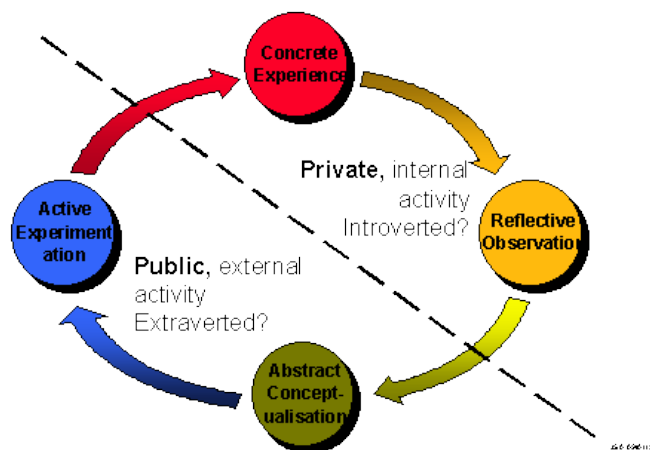
Two ways of understanding or “transforming”
knowledge

ภาพที่ 9 กระบวนการส่งผ่านความรู้

แอเธอร์ตัน (Atherton, 2002 อ้างใน มณฑิธร ชมดอกไม้, 2546 หน้า 5) ได้เสนอกระบวนการจัดกระทำข้อมูลไว้ 2 ประการ คือ ความเป็นส่วนตัว (Private) และความเป็นสาธารณะ (Public) ดังแผนภูมิต่อไปนี้

Or another way of looking at it: mine, not Kolb's!

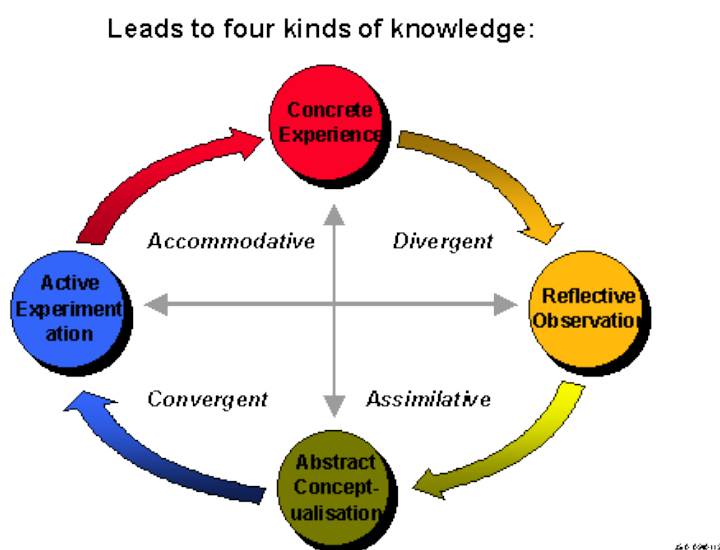
ภาพที่ 10 กระบวนการจัดกระทำข้อมูล

รูปแบบของความรู้และวงจรการเรียนรู้ (Forms of Knowledge and the Learning Cycle)

ฮัดสัน (Hudson, 1967 อ้างใน มณฑิธร ชมดอกไม้, 2546 หน้า 5) ได้แบ่งแบบการคิดออกเป็น 2 ประเภท คือ การคิดเอกนัย (convergent) และการคิดอเนกนัย (Divergent)

เพียเจต (Piaget, 1963 อ้างใน มณฑิธร ชมดอกไม้, 2546 หน้า 5) ได้แบ่งการปรับตัวของมนุษย์ออกเป็น 2 ประเภท คือ การซึมซาบหรือการดูดซึมประสบการณ์ (Assimilation) และการปรับโครงสร้างทางเขาวนปัญญา (Accomodation)

แอเธอร์ตัน (Atherton, 2002 อ้างใน มณฑิธร ชมดอกไม้, 2546 หน้า 5) ได้แบ่งความรู้ออกเป็น 4 ประเภท โดยอิงตามแนวคิดของฮัดสันและเพียเจตดังนี้

ภาพที่ 11 ลักษณะของความรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

อุมพาธิ เอศ. (Umapathy, S., 1985 ใน <http://www.accounting.rutgers.edu/raw/aaa/facdev/teaching/alaecab27.htm>) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการสอนภาคปฏิบัติ : การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ เนื่องจากผลจากการวิเคราะห์แนวทางดั้งเดิมเกี่ยวกับผลการสอน ภาคปฏิบัติของรายวิชาบัญชี พบว่า มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติของรายวิชาการบัญชี จึงได้มีการนำแนวการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ที่มุ่ง

การสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการบัญชี โดยได้มีการนำแบบฝึกแบบเน้นประสบการณ์ 2 แบบฝึกมาทดลองใช้ในชั้นเรียนการบริหารธุรกิจระดับปริญญาโทเป็นเวลา 2 ปี โดยในครั้งแรก มีการทดลองใช้แบบฝึกที่เน้นประสบการณ์การปฏิบัติตามแบบ ส่วนครั้งที่สองใช้แบบฝึกที่เน้นประสบการณ์การปฏิบัติที่ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ ผลการทดลองใช้แบบฝึกที่เน้นประสบการณ์ทั้งสองแบบ ปรากฏว่าสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น แบบฝึกกระบวนการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์จึงจะได้รับการพัฒนาและใช้อย่างกว้างขวางในการสอนภาคปฏิบัติของวิชาการบัญชี ต่อไป

ลี พี.แอล. และมอฟเฟท เค. เอส.(Lee, P. L., & Moffeit, K. S., 1990 ใน <http://www.accounting.rutgers.edu/raw/aaa/facdev/teaching/alaeb21.htm>) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษารายกรณีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สำหรับผู้ตรวจสอบภายใน เนื่องจากวรรณคดีทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการตรวจสอบบัญชีไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ ควรสอนเนื้อหาอะไร ใครควรเป็นผู้สอน และควรสอนอย่างไร โดยทั่วไปแล้ว รายวิชาการตรวจสอบภายในได้รับการสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอน และมุ่งเน้นเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติสักระยะหนึ่ง เป็นอย่างน้อยที่สุด คณะบัญชีจะเป็นผู้กำหนดผู้สอนรายวิชาการตรวจสอบภายใน ทุกฝ่ายเห็นด้วยว่าควรใช้วิธีสอนอย่างหลากหลายในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการตรวจสอบภายใน ให้มีประสิทธิภาพ การพัฒนาความก้าวหน้าของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการตรวจสอบภายในจะต้องใช้หลักการและทฤษฎีทางการศึกษา จึงได้มีการนำการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการตรวจสอบภายใน โดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอนที่ประกอบด้วยการจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม การสร้างความคิดรวบยอด การสังเกตอย่างไตร่ตรอง และการทดลองปฏิบัติ ซึ่งผลของการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการตรวจสอบภายในโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ฮิคคอกซ์ก, แอล. เค. (Hickcox, L. K., 1991 ใน <http://www.accounting.rutgers.edu/raw/aaa/facdev/teaching/alaeb17.htm>) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การทบทวนเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ของโคลด์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนแหล่งเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์ของทฤษฎีการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ของโคลด์ และเพื่อทดสอบผลของการใช้และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ของโคลด์และแบบการเรียนรู้ที่ปรากฏใน วรรณคดีของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างปี 1971 ถึง 1990 ผลการวิจัยพบว่า โคลด์

สร้างทฤษฎีการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์โดยอาศัยการอธิบายเกี่ยวกับการเรียนรู้ของคิ้ว
ทฤษฎีการเรียนรู้ของเลวิน และทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ ในขั้นตอนของการสร้างความคิด
รวบยอดในทฤษฎีการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ของโคลด์บ นอกจากนั้นผู้วิจัยยังพบว่าโคลด์บ
ได้อาศัยแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างทางจิตวิทยาเกี่ยวกับจิตสำนึกของวิลเลียม เจมส์ ในการกำหนด
ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ นอกจากนี้ แบบการเรียนรู้วิชาอักษรานุกรม
ภูมิประเทศและการวัดประสิทธิภาพกระบวนการและลักษณะในการทำงานของจิตของเคอร์รี
ก็ยังช่วยสนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ 4 แบบ ในทฤษฎีการเรียนรู้แบบเน้น
ประสบการณ์ของโคลด์บให้มีความ เชื่อมั่น และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วย ผลการวิจัยของ
ฮิคค็อกซ์ยังพบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 61.7 ทำการวิจัย
โดยอาศัยทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์และแบบการเรียนรู้ของโคลด์บในการจัด
การเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ได้แก่ การบัญชีและธุรกิจ วิชาชีพทางด้านสังคมสงเคราะห์ วิชาชีพ
ทางด้านกายภาพ การจัดการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา และวิชาชีพครู นอกจากนี้
ทฤษฎีการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ของโคลด์บยังได้อธิบายความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน
การจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักการศึกษาจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพ
ของผู้เรียน นอกจากนี้ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ของโคลด์บยังได้อธิบายว่า
ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมและประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมมีคุณค่า เท่าเทียมกัน และอธิบาย
กระบวนการเรียนรู้ที่ตรงกันข้ามกันระหว่างความเข้าใจแบบ apprehension และความเข้าใจ
แบบ comprehension ด้วย

เจนเซน, พี. เอช. (Jensen, P. H., 1995 ใน <http://www.accounting.rutgers.edu/raw/aaa/facdev/teaching/alaeab18.htm>) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบเน้น
ประสบการณ์ของโคลด์บสำหรับนักศึกษาใหม่ที่เริ่มเรียนรายวิชาบัญชีในภาคเรียนที่หนึ่ง เนื่องจาก
องค์กรวิชาชีพและการจัดการศึกษาทางด้านบัญชีได้พยายามอย่างยิ่งที่จะค้นหาวิธีการจัดการเรียน
การสอนรายวิชาบัญชีที่มีประสิทธิภาพ และได้พบว่าการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้
แบบเน้นประสบการณ์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และยังไม่มีการทดลองใช้ในการ
จัดการเรียนรู้ออกกับนักศึกษาใหม่ที่ไม่เคยเรียนทางด้านบัญชีมาก่อน ผู้วิจัยจึงได้มีการทดลองนำทฤษฎี
การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ของเควิต โคลด์บมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาบัญชี
ให้แก่นักศึกษาใหม่ที่เพิ่งเริ่มเรียนในภาคเรียนที่ 1 และไม่เคยเรียนทางด้านบัญชีมาก่อน โดยจัด
การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ที่ใช้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วยขั้น
จัดประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม ขั้นสังเกตอย่างไตร่ตรอง ขั้นสร้างความคิดรวบยอด และขั้นลงมือ

ปฏิบัติ แบบแผนในการทดลองครั้งนี้ประกอบด้วยกลุ่มทดลองที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ และกลุ่มควบคุมที่เรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบบรรยายตามปกติ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์มีผลการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ริชาร์ด, วี. ดี. (Richard, V. D., 1998 pp. 59 – 04 A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพการสื่อสารระหว่างบุคคลกับการเรียนรู้ในการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาการจัดการโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพการสื่อสารระหว่างบุคคลกับการเรียนรู้ในการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาการจัดการโดยใช้ การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ผู้เข้าฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการจัดการโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ จำนวน 116 คน มีความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ และมีความเห็นว่าการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สามารถช่วยปรับปรุงสมรรถภาพการสื่อสารระหว่างบุคคล และผู้เข้าฝึกอบรมเรียนรู้เกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคลจากการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ได้มาก

ซูน, วาย. อี. (Soon, Y. E., 1999 pp. 60 – 04 A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การฝึกอบรมผู้นำครอบครัวของเกาหลีโดยใช้แนวการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากผู้นำครอบครัวของเกาหลีที่เข้ารับการอบรมผู้นำครอบครัวประกอบด้วยชาวเกาหลีและชาวอเมริกันเชื้อสายเกาหลี ซึ่งมีวัฒนธรรมในการเรียนรู้แตกต่างกัน คือ ชาวเกาหลีมีวัฒนธรรมในการเรียนรู้แบบการฟังบรรยายจากผู้รู้หรือครู และชาวอเมริกันเชื้อสายเกาหลีมีวัฒนธรรมในการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นเพียงผู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงได้จัดการฝึกอบรมผู้นำครอบครัวของเกาหลีซึ่งมีวัฒนธรรมในการเรียนรู้ต่างกัน โดยใช้แนวการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์เป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ ช่วยเสริมการเรียนรู้แบบการฟังบรรยายของผู้นำครอบครัวที่เป็นชาวเกาหลี และช่วยเสริมการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ช่วยของผู้นำครอบครัวที่เป็นชาวอเมริกันเชื้อสายเกาหลี การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ทำให้ผู้นำครอบครัวทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการพูดคุยกัน มีการสะท้อนความคิด การประเมินตนเอง และการเปิดเผยตนเอง ช่วยให้เกิดปฏิกิริยาตอบรับด้านอารมณ์และพฤติกรรมที่ดี ผู้นำครอบครัวที่เข้าฝึกอบรมทุกคนต้องการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

งานวิจัยในประเทศ

คาริกา ศิริรัตน์(2541, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลของการจัดกิจกรรม โดยเน้นประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์เรื่องป๋ายาเลนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทัศนคติต่อการอนุรักษ์ป๋ายาเลนของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนการมีส่วนร่วมต่อการอนุรักษ์ป๋ายาเลนของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ป๋ายาเลนของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้จากการทำแบบฝึกหัด ในแผนการสอนสูงกว่าร้อยละ 80

จามรี ศิริจันทร์(2542 , บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนามโนคติทาง คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้น ประสบการณ์ทางภาษาของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นประสบการณ์ทางภาษาประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน คือ 1. ช้่นนำ เป็นการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และทบทวนความรู้เดิม
2. ช้่นสอน ประกอบด้วย 2.1 ช้่นภาษานักเรียน คือ การให้นักเรียนได้สนทนาเกี่ยวกับสถานการณ์ ในชีวิตประจำวันจากประสบการณ์ของผู้เรียนประกอบรูปภาพ หนังสือ นิทาน และการแสดง บทบาทสมมติ 2.2 ช้่นภาษาสื่อการสอน คือ การให้นักเรียนใช้ภาษาไปพร้อมกับการจัดกระทำกับ สื่อที่เป็นรูปธรรมและกึ่งรูปธรรม 2.3 ช้่นภาษาคณิตศาสตร์ คือ การให้นักเรียนได้เรียนรู้การใช้ ภาษาที่กะทัดรัดที่เกี่ยวข้องกับมโนคติที่เรียนรู้ 2.4 ช้่นภาษาสัญลักษณ์ คือ การให้นักเรียนใช้ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ต่างๆ ซึ่งแต่ละชั้นภาษาจะมีช่วงพัฒนา 3 ช่วง คือ ช่วงเสนอหรือให้ รูปแบบ ช่วงสร้างหรือขยายแนวคิด และช่วงแลกเปลี่ยนแนวคิด 4. ช้่นสรุป คือ การให้นักเรียน สรุปแนวคิด มโนคติที่เรียน 5. ช้่นฝึกทักษะ คือ การให้นักเรียนฝึกทักษะการพัฒนามโนคติทาง คณิตศาสตร์ตามกระบวนการที่เรียนและทำแบบฝึกหัด 5. ช้่นวัดผลและประเมินผล จะใช้การสังเกต พฤติกรรมการเรียนการสอน การตรวจผลงานกลุ่มและผลงานรายบุคคล ตลอดจนการพูดคุยซักถาม ต่างๆ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอน คณิตศาสตร์ที่เน้นประสบการณ์ทางภาษาของนักเรียน เฉลี่ยร้อยละ 88.89

3. ความสามารถในการพัฒนามโนคติทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการ สอน โดยใช้รูปแบบการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นประสบการณ์ทางภาษาของนักเรียน เฉลี่ยร้อยละ 85.36

สุริน คล้ายรามัญ (2543, หน้า ๖) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการอบรม โดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์และการเรียนรู้โดยการรับใช้สังคมเพื่อเสริมสร้างความรู้ เจตคติและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนที่เป็นสตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา กระบวนการอบรมโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์และการเรียนรู้โดยการรับใช้สังคม เพื่อเสริมสร้างความรู้ เจตคติและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนที่เป็นสตรี เพื่อศึกษา ผลของการใช้กระบวนการอบรมที่พัฒนาขึ้นและเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำ ชุมชนที่เป็นสตรี ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการอบรมโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ และการเรียนรู้โดยการรับใช้สังคมที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยขั้นตอน 10 ขั้นตอน ได้แก่ รวบรวม ประสบการณ์เดิม ให้ประสบการณ์ใหม่ สะท้อนความคิดและอภิปราย สรุปความคิดรวบยอด ประยุกต์ใช้ความรู้โดยการวางแผนการรับใช้สังคม ปฏิบัติกิจกรรมการรับใช้สังคม สะท้อนความคิด และวิเคราะห์ประสบการณ์จากการรับใช้สังคม รายงานผลการเรียนรู้ ประเมินผลการอบรม และติดตามผลการอบรม และผลการทดลองใช้กระบวนการอบรม ปรากฏว่า ผู้เข้าอบรมในกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ทางการเมือง เจตคติทางการเมืองและการมี ส่วนร่วมทางการเมืองจากการติดตามผลการอบรมไม่แตกต่างกัน ผู้เข้าอบรมในกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองหลังการอบรมสูงกว่า ก่อนการอบรม ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

กัลยารัตน์ เสาวคนธ์ (2548 หน้าบทคัดย่อ) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้น ประสบการณ์ จำนวน 39 คน โรงเรียนอนุบาลวัดสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และ เจตคติต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการเรียนรู้อยู่ด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สูงกว่าก่อนการเรียน

อำไพพร ใจแก้ว (2548 หน้าบทคัดย่อ) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ทักษะ การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ จำนวน 24 คน โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 83 (บ้านห้วยโจด) อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ทักษะการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการเรียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน